

سنجش تاب‌آوری کلان شهرها در برابر زلزله؛ مطالعه موردی کلان شهر اهواز

علیرضا پرویزیان*؛ کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

parvezyan.a@gmail.com

هاجر احمدی؛ کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

samiraahmadi935@gmail.com

چکیده

در سرتاسر جهان، کشورها به طور فزاینده‌ای در حال شهری شدن هستند. هنگامی که بلایای طبیعی روی می‌دهد، شهرها با خطرهای بیشتری مواجه هستند. یکی از حوادث طبیعی که انسان‌ها با آن مواجه بوده‌اند؛ وقوع زلزله است. تاب‌آوری شهری اصطلاحی است که برای اندازه‌گیری توانایی یک شهر و برای بهبود از یک بلا به کار می‌رود؛ هدف اصلی این تحقیق سنجش تاب‌آوری کلان شهر اهواز در برابر زلزله می‌باشد. بنابراین سوال مطالعه این است که وضعیت سنجش تاب‌آوری در برابر زلزله در کلان‌شهر اهواز چگونه است. ماهیت تحقیق کاربردی و روش تحقیق توصیفی-تحلیلی و مبتنی بر مطالعات کتابخانه‌ای و بررسی‌های میدانی است. اطلاعات مورد نیاز در دو مرحله از طریق مطالعه و استخراج از منابع موجود در دسترس و آراء خبرگان گردآوری شد؛ در انتها با استفاده از روش دلفی ادغام گردیدند. پس از استخراج شاخص‌ها وزن شاخص‌ها با استفاده از مدل چند متغیره (FAHP) بدست آمد؛ سپس به وسیله نرم افزار GIS مدل semivariogram تجزیه و تحلیل گردیدند. تحلیل یافته‌ها نشان می‌دهد در بین شاخص‌های تحقیق بی‌شتترین ارزش وزنی را شاخص مسکونی با وزن ۰/۲۹۹ دارد بعد از آن شاخص‌های آموزشی، تجاری، مذهبی، اداری، درمانی به ترتیب با اوزان ۰/۱۴۹، ۰/۱۳۹، ۰/۱۳۸۲ و ۰/۱۳۶ اولویت‌های بعدی را به خود اختصاص داده‌اند. و در بین سنجش‌های تحقیق بی‌شتترین ارزش وزنی را سنجش گسل اصلی با وزن ۰/۵۰۷ دارد بعد از آن سنجش‌های گسل فرعی و کانون زلزله به ترتیب با اوزان ۰/۲۵۲، ۰/۲۴۱ اولویت‌های بعدی را به خود اختصاص داده‌اند.

واژه‌های کلیدی: سنجش، تاب‌آوری، کلان شهر، زلزله، اهواز